

dét dels for at faa at vide, om den højtærede Minister mener — idet det jo, om man saa maa sige, er hans Valgsprog at sige, at man altid skal foretage det rette Skridt paa det rette Tidspunkt —, om den højtærede Minister mener, at det er at foretage det rette Skridt paa det rette Tidspunkt her at nøjes med 8 Mill. Kr., naar den ansvarlige Mand sagde 15,2 Mill. Kr. Ganske vist ved jeg, at der var en anden Situation, der minder om denne, hvor den nuværende højtærede Minister sagde om den daværende Minister: Ministeren har været til Stede, Ministeren bærer Ansvar, thi Ministeren har haft de bedste Raadgivere, der overhovedet fandtes, saadansom han har skønnet forkert, maa man befri Landet for, at han skal skønne forkert en anden Gang. Nu spørger jeg den nuværende Minister: Hvorledes er hans Stilling med Hensyn til dette? Men naar jeg har spurgt om det, er det ogsaa af en anden Grund, fordi jeg mener, at Ministerens Svar paa dette Spørgsmaal er af absolut Betydning for hele det Spørgsmaal, jeg nu gaar over til, nemlig Spørgsmaalet om, hvilken Rolle Ministeren har spillet her ved disse Forhandlinger, og hvilken Rolle det har spillet med Hensyn til at faa tegnet de 8 Mill. Kr., med andre Ord: hvorledes lykkedes det at faa tegnet de 8 Mill. Kr. til Andelsbanken paa dette Tidspunkt?

Jeg skal gaa over til at udvikle det, saaledes som vi nu kan se, at det rigtigt er gaaet til. Man vil erindre, at det skete paa den Maade, at Lederne for de store Andelsorganisationer gik ud til Andelsorganisationerne og sagde: Vi skal have tegnet 5 Mill. Kr. herude; men vi er Lægfolk, vi tør ikke sige noget om, hvorvidt det er tilstrækkeligt for Banken eller ikke, om vi er ved Bunden eller ikke, men vi har tre Institutioner: Erhvervsministeren, Nationalbanken og Bankinspektøren, der har sagt god for den. Og for at der ikke skal være nogen som helst Tvivl om, hvad der er sagt, skal jeg tillade mig at læse det op med den højtærede Formands Tilladelse. Paa Jydsk Andelsfoderstofforretnings ekstraordinære Generalforsamling den 10. Februar udtaler Formanden: „Banken saa sig derfor nødsaget til under 6. Januar at rette en Henvendelse til Nationalbanken om sine Forhold og anmodede om dens Støtte. Samtidig var Bankinspektøren blevet underrettet. Under de Forhandlinger, der nu blev ført med Bankinspektør og Nationalbank, ønskede man *ikke* at tale om Andelsbanken,

Med den — sagde man — var der jo intet i Vejen. Tværtimod viste Afskrivningerne en Bedring for Banken. Man vilde kun tale om Rekonstruktion af Mælkeeksporten. Dette fandt vi umuligt“. Senere udtalte Formanden: „Jeg ved, De vil spørge: Er 8 Mill. Kr. nok? Jeg kan kun svare: Forslaget er fremsat af Bankinspektøren med Støtte af Nationalbanken og i Enighed med Statsministeren. Og Nationalbanken lover dog vel ikke 3 Mill. Kr. ud, uden at den mener, at det kan nytte, og uden at den tror at faa sine Penge igen“. Senere har den samme Formand paa en Generalforsamling udtalt: „Jeg har ikke ved den ekstraordinære Generalforsamling sagt Dem andet, end hvad Autoriteterne paa den Tid sagde. Stærkere end det fremgik af mit Manuskript — og derfor ogsaa stærkere, end det kom frem i Referatet i „Andelsbladet“ —, udtalte jeg, at jeg maatte henholde mig til det Skøn, som Bankinspektionen og Nationalbanken i *Overværelse af Statsministeren* var kommet til“. Altsaa, det siges fra Formandens Side, at han henholder sig til det Skøn, som de tre Institutioner er kommet til. Og hvad siger den anden Formand om det samme Punkt, nemlig Formanden for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger? Han siger: „Nu vil man maaske sige: Hvad kan det nytte? Her maa jeg holde mig til, hvad Statsministeren, Bankinspektøren og Nationalbankens Direktion har sagt om dette Forhold“. (*Socialministeren* [Borgbjerg]: Hjælp til Selvhjælp). — Naar den højtærede Socialminister er færdig, vil jeg tillade mig at gaa videre —. „Disse tre Autoriteter har udarbejdet det Forslag, som jeg nu om lidt skal forelægge Generalforsamlingen, og der er sagt, at hvis de tre Andelselskaber vil tegne 5 Millioner solidarisk med hverandre, da vil Nationalbanken tilskyde 3 Millioner. De bygger dette paa Banktilsynets enestaende nøje Undersøgelse af Andelsbankens Forhold. De siger, at Andelsbanken kan sejle videre. Min Lægmandsopfattelse er, at jeg tror, vi skal være fattede paa, at Andelsbanken ikke endnu er ved Bunden af usolide Fordringer. Den har sidste Aar afskrevet 1,3 Mill. Kr., og jeg tror, at noget lignende vil gentage sig i Aarene 1925 og 1926, men derefter vil det kun være Smaabeløb, det kommer til at dreje sig om. Og det kan Banken afholde af sin normale Drift“. Og senere siger han: „Banken henvendte sig saa til Nationalbanken om Støtte, indtil man saa, hvilket Udfald Sagsanlaget mod Fællesorganisationen fik. Og Statsmini-